

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/542/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3812213469
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3812213469.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Aleny Záhumenskej v právnej veci navrhovateľa A., zastúpený I. proti odporkyni F., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne G., odporkyňa a vedľajší účastník zastúpení X., o zaplatenie 525,52 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 22. mája 2013, č.k. 9C/184/2012-84, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo veci samej p o t v r d z u j e .

Vo výroku o trovách prvostupňového konania rozsudok okresného súdu z r u š u j e a v rozsahu zrušenia vracia okresnému súdu na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd svojím rozsudkom zamietol návrh navrhovateľa a uložil mu povinnosť zaplatiť odporkyni náhradu trov konania vo výške 75,35 Eur a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania vo výške 117,84 Eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku, na účet ich zástupcu. Z vykonaného dokazovania mal okresný súd za preukázané, že odporkyňa uzavrela so B. 12.09.2005 zmluvu k číslu zákazníka XXXXXXXXXXXX, ktorej súčasťou sú Všeobecné obchodné podmienky B. na vydanie a používanie kreditných kariet pre fyzické osoby. Na základe tejto zmluvy banka poskytla odporkyni kreditnú platobnú kartu, prostredníctvom ktorej odporkyňa vykonávala bezhotovostné a hotovostné platby, bol jej poskytnutý úver, ktorý čerpala platobnou kartou do výšky poskytnutého úverového limitu. Pohľadávku, ktorá z tejto zmluvy vznikla voči odporkyni na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 12.04.2007 medzi B. a navrhovateľom postúpil postupca - B. na navrhovateľa. Podľa príloh tejto zmluvy - výpisu z účtovných kníh s výškou a špecifikáciou jednotlivých pohľadávok bola pohľadávka voči odporkyni zosplatnená dňa 19.12.2006. Podľa Obchodných podmienok B., pre vydanie a používanie kreditných platobných kariet pre fyzické osoby občanov, čl XI. Bod 67 zmluva zaniká výpoveďou jednej zo zmluvných strán. Podľa listiny čl. 6 zaslala B. odporkyni výpoveď zmluvy 19.12.2006, podľa bodu 68 zmluva zaniká deň nasledujúci po dni doručenia výpovede, pričom výpoveď sa považuje za doručenú, ak sa vráti nedoručená, a to dňom nasledujúcim po jej vrátení. Návrh bol vo veci podaný 30.07.2012. Trojročná premlčacia doba uplynula teda 19.12.2009. Odporkyňa a navrhovateľ podpísali Dohodu o uznaní záväzku dňa 04.04.2011. Táto navrhovateľom predložená dohoda o uznaní záväzku a uzavretí splátkového kalendára je formulár, ktorý odporkyňa nemohla ovplyvniť čo do obsahu. Pod zámienkou uzavretia splátkového kalendára predkladá navrhovateľ spotrebiteľom dohodu o uznaní a splácaní dlhu, ktorej významu a jej dôsledkom spotrebiteľ nerozumie. Spotrebiteľ je ľahko manipulovateľný, keď sa dostane pod psychický tlak a sú u neho vyvolané emócie strachu a obáv, čo školená osoba pracujúca pre navrhovateľa dokáže bez ťažkostí dosiahnuť použitím správnych slovných formulácií. Ako vyplynulo z výpovede odporkyne, takto to bolo aj v tomto prípade. Preto nie je namieste priznávať takémuto konaniu navrhovateľa súdnu ochranu.

Navrhovateľ pri tejto dohode, ktorú sám inicioval, ignoroval a porušoval predpisy spotrebiteľského práva, v dohode sú obsiahnuté neprijateľné zmluvné podmienky a nekalé obchodné praktiky. Okresný súd bol toho názoru, že prejav vôle odporkyne nezodpovedá jeho obsahu, pretože prehlásenie o vedomosti premlčania dlhu je skryté v bode 3 dohody. Pokiaľ teda navrhovateľ predložil do spisu Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku podpísanú odporkyňou, podľa názoru okresného súdu týmto nedošlo k účinnému uznaniu záväzku s následkami predĺženia premlčacej lehoty na dobu 10 rokov. Vychádzajúc zo skutkových okolností, za akých navrhovateľ dal podpísať odporkyňu uvedenú listinu, keď preukázateľne nemala žiadnu vedomosť o tom, že podpisuje aj uznanie záväzku, resp. že tento je premlčaný, nedostala žiadne vyhotovenie tejto listiny a navrhovateľ mal vopred pripravené znenie vyhlásenia o uznaní záväzku, hodnotil okresný súd ako konanie v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, pretože navrhovateľ využitím mylných informácií dosiahol uznanie dlhu v záujme predĺženia premlčacej doby, i keď odporkyňa nemala vôbec vedomosť a ani vôľu takéto vyhlásenie urobiť. Nečestnosť a nedobromyseľnosť konania navrhovateľa pri uzatváraní dohody o splátkach je podporené i tým, že v dohode nie sú žiadne splátky, ich výška, zročnosť uvedené. Je evidentné, že úmyslom navrhovateľa bolo zabezpečiť si pre seba právne isté postavenie na úkor nevedomosti odporkyne ako spotrebiteľa. Takéto konanie považuje za nekalú obchodnú praktiku v zmysle § 8 ods. 4 citovaného zákona, pričom takéto konanie je i rozporné s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a predmetný úkon je teda neplatný v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Takáto praktika pritom podstatne zasahuje do práv spotrebiteľa, pričom navrhovateľ postupoval v rozpore s požiadavkou odbornej starostlivosti. Uvedené vyplýva i z toho, že formuláciu uznania dlhu i v prípade, ak je dlh premlčaný, je predtlačená na všetkých dohodách bez rozlíšenia, či v čase, keď sa dlh „uznáva“, je premlčaný alebo nie. Uznanie záväzku ako nekalá obchodná praktika je neplatná, preto je dôvodne uplatnená námietka zákonnej trojročnej premlčacej doby a okresný súd preto návrh zamietol. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 3 ods. 1, § 39 ods. 1, § 54 ods. 1, § 100 ods. 1, § 101 ods. 1, § 558 Občianskeho zákonníka, § 7 ods. 2, § 4 ods. 8, § 8 ods. 4 zákona č. 250/2007. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a § 10, § 13 ods. 2, § 17 ods. 1 vyhlášky číslo 655 /2006 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov a priznal úspešnému odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi plnú náhradu trov konania. Ich trovy predstavuje cestovné - náhrada cestovných výdavkov za použitie motorového vozidla z J. do V. a späť a náhrada za stratu času v 1/3, keďže v danom termíne sa zúčastnil právny zástupca na Okresnom súde v Prievidzi aj ďalších dvoch pojednávaní, odmena advokáta a režijné paušály. Odporkyňa uplatnila trovy konania - právneho zastúpenia vo výške 75,35 Eur, vedľajší účastník vo výške 117,84 Eur. Trovy právneho zastúpenia ďalej pozostávajú pri tarife z hodnoty 525,52 Eur za 1 úkon právnej služby odmenu vo výške 34,86 eur, paušál 7,63 Eur, a to: za prevzatie a prípravu zastúpenia vrátane prvej porady s klientom 34,86 Eur + paušál 7,63 Eur, za odpor z 09.11.2012 34,86 Eur + paušál 7,63 Eur, za účasť na pojednávaní 22.05.2013 34,86 Eur + paušál 7,63 Eur + 20 % DPH, teda celkom 51,20 Eur. Ďalej okresný súd priznal aj náhradu cestovného za vykonanú cestu dňa 22.05.2013 a náhradu za stratu času vo výške 1/3 z náhrady cestovného 66,91 Eur a náhrady za stratu času 104,08 Eur. Celkovo tak súd priznal náhradu trov právneho zastúpenia 193,18 Eur, odporcovi 75,35 Eur i vedľajšiemu účastníkovi 117,84 Eur.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie navrhovateľ z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočného zistenia skutkového stavu. Mal za to, že v danom prípade došlo k nespochybniteľnému uznaniu dlhu odporkyňou, pričom nastali právne účinky spojené s uznaním práva podľa § 110 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka, ktorý nevyžaduje, aby dlžník mal v čase uznania vedomosť o premlčaní dlhu. Citované zákonné ustanovenie nemožno stotožňovať s inštitútom uznania dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka. Právny účinok spojený s uznaním práva, ktorý predpokladá § 110 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka, t. j. prerušenie plynutia pôvodnej premlčacej doby a začiatok plynutia novej 10-ročnej premlčacej doby v takomto prípade nastupuje. Bol toho názoru, že odporkyňa po tom, čo sa oboznámila s obsahom Dohody, svojím podpisom svoj existujúci záväzok uznala a vyjadrila svoju vedomosť s premlčaním pohľadávky, nebola k podpisu dohody žiadnym spôsobom donútená, pričom nedochádza ani k zhoršeniu jej postavenia ako spotrebiteľa, práve naopak, odporkyňa poskytol možnosť splniť už existujúci splatný záväzok, s plnením ktorého sa dostala do omeškania v splátkach. Takúto formu dohody nie je možné považovať za nekalú obchodnú praktiku a nie je zřejmé, ako súd k tomuto záveru dospel. Vyhodnotenie listinných dôkazov považuje za bezbrehú a ničím neodôvodnenú ochranu odporkyne ako spotrebiteľa a porušenie zásady rovnosti účastníkov konania. Ďalej nesúhlasil s tým,

aby bol zaviazaný na úhradu trov právneho zastúpenia odporkyne a vedľajšieho účastníka. Nevidel dôvod pre priznanie trov právneho zastúpenia odporkyne za vyjadrenie v konaní, keďže rovnako sa v konaní vyjadril už vedľajší účastník zastúpený rovnakým zástupcom, rovnaký názor mal aj pokiaľ ide o úkon - účasť zástupcu odporkyne na pojednávaní a úkon - príprava a prevzatie veci. Zastával názor, že združenie na ochranu spotrebiteľa musí byť z podstaty svojej existencie schopné samé poskytnúť právnu pomoc v spotrebiteľských sporoch. Podľa údajov registrácie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky má združenie členov, ktorí majú právnické vzdelanie, pričom združenie môže podľa § 25 zákona č. 250/2007 Z. z. využívať aj podporu ministerstva. V tomto smere poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 5Co 26/2012 a sp. zn. 3Cob 259/2011, ktorý v obdobných prípadoch vedľajšiemu účastníkovi trovy konania nepriznal. Citoval z dôvodovej správy k zákonu č. 384/2008 Z. z. a vyvodil, že úmyslom zákonodarcu bolo umožniť kvalifikovanú ochranu spotrebiteľa na tento účel zriadeným subjektom, ktorý bude spôsobilý poskytnúť spotrebiteľovi kvalifikovanú pomoc. Poukázal na to, že združenie vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na ich stav a vôľu odporcu, pričom pred oznámením o vstupe do konania nemá žiadnu vedomosť o prejednávacom prípade. Združenie opakuje procesné podania nadbytočne, bez uvedenia nových skutočností, týkajúcich sa predmetu sporu. K obdobnému záveru došiel i Krajský súd v Košiciach v rozhodnutí, sp. zn. 6Co/141/2012 a Krajský súd v Banskej Bystrici, sp. zn. 17Co/91/2012, atď. Zdôraznil, že na priznanie trov konania je v zmysle § 142 O.s.p. nevyhnutné zistenie, že trovy boli účelne vynaložené na uplatňovanie alebo bránenie práva. V zmysle uvedeného zastával názor, že trovy vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva, čo je dôvodom na nepriznanie trov konania vedľajšiemu účastníkovi. Mal za to, že súd by nepriznaním náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi neporušil právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov konaní podľa čl. 47 ods. 2, 3 Ústavy Slovenskej republiky, čo vyvodil o.i. z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 78/03 a rozhodnutí Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Košiciach, Krajského súdu v Nitre, Krajského súdu v Prešove, Krajského súdu v Žiline. Vo veci nie je podľa názoru navrhovateľa možné aplikovať ani § 137 O.s.p., pretože združenie odporcu v konaní nezastupuje. Právne zastúpenie vedľajšieho účastníka mal z týchto dôvodov za nadbytočné, účelové a nehospodárne. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil tak, že vyhovie jeho návrhu v plnom rozsahu, resp. napadnutý rozsudok zruší a vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania vo výške 51,20 Eur.

Odporkyňa a vedľajší účastník vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhli rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť, uplatnili trovy odvolacieho konania. Uviedli, že navrhovateľom predložená dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku je formulár, vopred pripravený dodávateľom pre spotrebiteľa, obsah ktorého odporkyňa nemala možnosť žiadnym spôsobom ovplyvniť. Takto predformulovaná dohoda predstavuje neprijateľné zmluvné podmienky, a to predĺženie premlčacej doby formou uznania dlhu a rozhodcovskú doložku. Ich právny význam a dôsledky sú pre spotrebiteľa neznámymi kategóriami a ako neprijateľné sú obe absolútne neplatné. Uzatvorenie dohody je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 4 ods. 8 ZOS, pretože pri uzatváraní dohody neboli dodržané princípy dobromyseľnosti, čestnosti a navrhovateľom boli využité omyl a lešť v snahe dosiahnuť predĺženie premlčacej lehoty. Zdôraznili, že pracovníci navrhovateľa sú pri získavaní podpisov na formulárových dohodách mimoriadne úspešní a pravdepodobne aj motivovaní zo strany zamestnávateľa. Je známou skutočnosťou, že priemerný spotrebiteľ je nielen právne neznalý a neinformovaný, ale je súčasne mimoriadne manipulovateľný v situácii, pokiaľ sa dostane pod psychický tlak a sú u neho vyvolané emócie strachu a obáv, čo školená osoba, pracujúca pre inkasnú spoločnosť, dokáže v rámci štandardizovanej procedúry bez ťažkostí dosiahnuť vhodným vystupovaním pri použití správnych slovných formulácií v určitom poradí. Takémuto konaniu navrhovateľa nie je namieste priznať súdnu ochranu. Vzhľadom na predformulovaný obsah dohody možno mať vážne pochybnosti o tom, že skutočný prejav vôle dlžníka zodpovedá jej obsahu. Je potrebné uvedenú prax navrhovateľa považovať za nekalú obchodnú prax. Uzatvorenie takejto dohody je v rozpore s dobrými mravmi, pretože pri uzatváraní dohody neboli dodržané princípy dobromyseľnosti, čestnosti a navrhovateľom bol využitý omyl a lešť v snahe dosiahnuť uznanie premlčaného záväzku spotrebiteľa, resp. dosiahnuť predĺženie premlčacej doby. Právny režim predbežne formulovanej štandardnej zmluvy, definovaný v článku 3 ods. 2 Smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách teda nevyhnutne musí dopadať aj na uvedenú dohodu. Rovnako právny režim celej citovanej smernice, z ktorej je odvodený model spotrebiteľskej ochrany, zakotvený v našom právnom poriadku. Dohoda ako právny úkon je pre svoju nezrozumiteľnosť, neurčitosť, rozpor s dobrými mravmi a rozpor s dobrými mravmi a rozpor s kogentnými ustanoveniami spotrebiteľského práva

neplatná. Uviedli, že ust. § 558 Občianskeho zákonníka je vo vzťahu k ustanoveniu § 110 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka ustanovením špeciálnym a jeho aplikácia je namieste vždy, keď sa jedná o uznanie práva spočívajúceho v povinnosti zaplatiť peňažné plnenie, ktoré je v čase uznávacieho prejavu dlžníka premlčané, čo logicky odôvodňuje podmienku formulovanú zákonodarcom, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní. Tvrdili, že preukázateľná kumulácia nekalých obchodných praktík navrhovateľa (§ 7 ZOS, § 8 ods. 1, ods. 4 ZOS), ktoré odporujú dobrým mravom (§ 4 ods. 8 ZOS, § 3 ods. 1 OZ) súčasne s neurčitou dohodou je dôvodom na posúdenie „uznania“ ako neplatného právneho úkonu podľa § 39, § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Navrhli potvrdiť i výrok o trovách konania pred súdom prvého stupňa, nakoľko súd pri rozhodovaní o trovách konania postupoval v súlade s vnútroštátnou právnou úpravou, ustálenou súdnou praxou a slovenskou právnou teóriou. Uplatnili náhradu trov odvolacieho konania vo výške 42,67 Eur. Odporkyňa a vedľajší účastník na strane odporkyne doplnili svoje vyjadrenie k odvolaniu tak, že paušálnou aplikáciou Obchodného zákonníka pri každej formulárovej zmluve, ktorá je označená ako úverová zmluva, by súd sklízol do povrchnosti, ktorá opomína obsah hodnoteného právneho úkonu a zároveň by sa ignorovala zmena spoločenskej situácie, predovšetkým kogentná úprava spotrebiteľských zmlúv, vrátane zmlúv o spotrebiteľských úveroch. Vyslovili názor, že každá zmluva o spotrebiteľskom úvere bez ohľadu na formu a typ spotrebiteľského úveru sa vždy spravuje špeciálnymi ustanoveniami o spotrebiteľských zmluvách a podoporne Občianskym zákonníkom.

Krajský súd v Trenčíne preskúmal vec v zmysle § 212 ods. 1 O.s.p. v rozsahu podaného odvolania a jeho dôvodov a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné vo veci samej potvrdiť ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. a vo výroku o trovách prvostupňového konania zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. a podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Vo veci bolo rozhodnuté bez pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p.

Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní navrhovateľom vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvého stupňa. Odvolacie námietky navrhovateľa vo veci samej sú totožné s námietkami, ktoré uplatnil pred súdom prvého stupňa. Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, vyhodnotil dôkazy v konaní vykonané každý jednotlivito a všetky vo vzájomnej súvislosti, odôvodnil, z akých dôvodov a ktoré tvrdenia účastníkov mal za preukázané, a ktoré nie, uviedol svoje skutkové zistenia, ktoré z dokazovania vyplynuli a na vec aplikoval správne právne predpisy, ktoré i správne vyložil. Námietky navrhovateľa, uvedené v podanom odvolaní, preto nemohli v danej veci privodiť zmenu napadnutého rozsudku. Ani v odvolacom konaní totiž neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. Z tohto dôvodu si odvolací súd osvojil dôvody napadnutého rozsudku a v podrobnostiach na ne v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. odkazuje. Na zdôraznenie správnosti dodáva nasledovné:

Odvolací súd zhodne s názorom prvostupňového súdu poukazuje na skutočnosť, že v prejednávanej veci pri uzatváraní dohody o splátkovom kalendári a uznaní dlhu došlo k nekalej obchodnej praktike, ktorá bola v rozpore s požiadavkou odbornej starostlivosti, a ktorá podstatne narušuje, alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výrobku alebo službe, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresovaná alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov. Umiestnenie textu o vedomosti premlčaného dlhu nasvedčuje tomu, že zo strany navrhovateľa došlo k porušeniu odbornej starostlivosti vo vzťahu k spotrebiteľovi, ktorá predpokladá osobitnú schopnosť a starostlivosť, ktorú možno rozumne očakávať od dodávateľa pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti. Z tohto hľadiska je preto aj správny záver o tom, že dohoda o uzavretí splátkového kalendára o uznaní záväzku ako nekalá obchodná praktika je neplatná, a preto bola dôvodne uplatnená námietka premlčania.

Ako vyplýva z článku 6 odsek 1 Smernice Rady č. 2005/29 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, obchodná praktika sa považuje za klamlivú, ak obsahuje nesprávne informácie a je preto nepravdivá alebo akýmkoľvek spôsobom, vrátane celkového prevedenia uvádza do omylu, alebo je spôsobilá viesť do omylu priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k jednému alebo k viacerým prvkom vymenovaným v tomto článku 6 ods. 1, pričom v obidvoch prípadoch zapríčiňuje, alebo je spôsobilá zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej

transakcií, ktoré by inak neurobil. Článok 2 písm. d) smernice č. 2005/29 definuje pojem obchodné praktiky použitím zvlášť širokej formulácie ako „akékoľvek konanie, opomenutie, spôsob správania alebo vyjadrenie, obchodná komunikácia, vrátane reklamy a marketingu obchodníka, priamo spojené s podporou, predajom alebo dodávkou produktu spotrebiteľom (rozsudky zo 14.01.2010 Plus Warenhandels-gesellschaft, C-304/08 Zb. s. I 217, bod 36 a z 09.11.2010, Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag C 540/08, bod 17).

S prihladením práve na okolnosti uzatvorenia dohody o uznaní záväzku a splátkovom kalendári je potrebné skonštatovať, že uvedená dohoda je nepochybne formulár, ktorý vopred pripravil veriteľ pre dlžníka obsahujúci viacero právnych vzťahov napríklad jednostranné prejavy uznania záväzku, prehlásenie o vedomosti o premlčaní dlhu a jeho následkoch a dvojstranné právne úkony o dohode o splátkach a dohode o uzavretí rozhodcovskej doložky. Skrytým cieľom je dosiahnutie uznania záväzku a predĺženia premlčacej doby na uplatnenie nároku navrhovateľa. Z textu dohody je zrejmé, že ide o formulár, ktorý navrhovateľ používa vo vzťahu k neurčitému počtu dlžníkov (označenie osobou a údajov). Všetky tieto okolnosti len dosvedčujú fakt, že navrhovateľ chcel dosiahnuť uznanie premlčaného dlhu v zmysle Občianskeho zákonníka a v dôsledku toho uplatniť právo na súde. Súd teda nemôže poskytnúť ochranu uplatnenému právu, ktoré je výsledkom použitia nekalej obchodnej praktiky, pretože výkon práv nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ). Správne teda prvostupňový súd považoval uplatnenú pohľadávku navrhovateľa za premlčanú z dôvodu, že uplatnená pohľadávka bola splatná 19.12.2006 a návrh bol podaný dňa 30.07.2012, teda po uplynutí všeobecnej premlčacej trojročnej doby (podľa § 101 Občianskeho zákonníka).

Z týchto dôvodov krajský súd rozsudok okresného súdu vo veci samej ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Navrhovateľ sa domáhal, aby odvolací súd nepriznal odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania, keď poukazoval jednak na skutočnosť, že tieto trovy neboli účelne vynaložené na uplatnenie alebo bránenie práva, že pokiaľ vedľajší účastník využíva na zastupovanie v súdnych konaniach pomoc advokáta, musí jeho trovy znášať z vlastných prostriedkov, že sa jedná o umelé navyšovanie trov konania zneužitím zákona o ochrane spotrebiteľa, účelu a zmyslu inštitútu náhrady trov právneho zastúpenia, a preto žiadal, aby súd aplikoval ust. § 150 O.s.p. Vytýkal tiež priznanie trov právneho zastúpenia odporkyni za úkony právnej služby - príprava a prevzatie veci, vyjadrenie k návrhu a účasť na pojednávaní, keď išlo o totožné úkony ako u vedľajšieho účastníka a o toho istého zástupcu.

Podľa ust. § 150 ods. 1 O.s.p. platí, že ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Citované ustanovenie možno uplatniť vtedy, keď sú splnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov konania celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorého výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane účastníkov konania.

Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa sa prihliada aj na osobné, majetkové a zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania, pričom je potrebné zohľadňovať aj okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. Zistenie, že účastník nemal úspech v konaní v dôsledku uplatnenia námietky premlčania, nie je dôvodom, aby súd bez ďalšieho nepriznal úspešnému účastníkovi náhradu trov konania.

Pokiaľ ide o osobné, majetkové a zárobkové pomery, túto skutočnosť nemožno zohľadniť v prospech navrhovateľa, keďže k tomu nie sú žiadne dôvody a ani v tomto smere navrhovateľ neargumentuje.

Je nepochybné, že navrhovateľ uplatnil premlčanú pohľadávku a práve v dôsledku vznesenia námietky premlčania vedľajším účastníkom na strane odporkyne, ako i odporkyne došlo k zamietnutiu jeho návrhu. Navrhovateľ žaloval premlčanú pohľadávku zrejme v domnienke, že odporkyňa

nebude premlčanie namietat' v dôsledku svojej neznalosti. Práve táto okolnosť je jednou z tých, ktorá vylučuje aplikáciu ust. § 150 O.s.p. v danom prípade.

Základná námietka navrhovateľa smeruje k tomu, že trovy konania v prípade, ak sa vedľajší účastník nechá zastúpiť advokátom a odporkyňa totožným zástupcom, nemožno považovať za účelne vynaložené na uplatnenie alebo bránenie práva.

Odvolačný súd poukazuje na článok 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi za podmienok ustanovených zákonom.

Pokiaľ navrhovateľ má právo nechať sa zastúpiť právnym zástupcom, takisto každý iný účastník súdneho konania za rovnakých podmienok môže toto právo, garantované Ústavou Slovenskej republiky, využiť za podmienok, ktoré v danom prípade bližšie upravuje O.s.p.

V ust. § 93 ods. 2 O.s.p. zákonodarca zvýšil ochranu spotrebiteľov, keď umožnil na strane spotrebiteľa ako vedľajšiemu účastníkovi zúčastniť sa konania takej právnickej osobe, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu, pričom takýmto predpisom je aj zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

Z ust. § 18 O.s.p. vyplýva, že účastníci majú v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie. V zmysle ust. § 24 O.s.p. účastník sa môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí.

V zmysle § 25 ods. 1 O.s.p. ako zástupcu si účastník môže vždy zvoliť advokáta.

V zmysle § 93 ods. 4 veta prvá O.s.p. v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník.

Z citovaných ustanovení vyplýva rovnaké právo každého účastníka, ako i vedľajšieho účastníka nechať sa v konaní zastupovať, a to aj advokátskou kanceláriou, či advokátom. Zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva, že by takéto právo vedľajší účastník nemal.

Citované ust. § 142 O.s.p. totiž upravuje, ako súd postupuje v prípade, keď priznáva právo na náhradu trov konania, pričom posudzuje účelnosť takto uplatnených trov, a to vo vzťahu k trovám, ktoré účastníkovi prizná. Takto môže trovy, ktoré sú neúčelné, znížiť. Citovaná právna úprava v § 150 v žiadnom prípade však neodôvodňuje nepriznanie trov konania z dôvodu neúčelnosti.

Navrhovateľ sa domáhal aj aplikácie ust. § 150 ods. 2 O.s.p., tvrdil, že trovy konania sú neprimerané k výške uplatneného nároku a žiadal odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznať.

Ustanovenie § 150 ods. 2 O.s.p. (účinné od 15.10.2008) umožňuje v prípadoch, ak sú trovy konania v drobných sporoch podľa § 200ea O.s.p. neprimerané voči pohľadávke, tieto nepriznať alebo znížiť. Podľa dôvodovej správy k uvedenému ustanoveniu pôjde o tie prípady, ak trovy konania predstavujú niekoľkonásobne vyššiu sumu ako je suma pohľadávky, ktorá je predmetom sporu.

Je nepochybné, že aj predmetnú vec je možné považovať za drobný spor podľa § 200ea O.s.p. Výška uplatneného nároku - 525,52 Eur s prísl. a priznané trovy konania úspešnej odporkyni vo výške 75,35 Eur a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu vo výške 117,84 Eur nespĺňajú podmienku ustanovenia § 150 ods. 2 O.s.p., t. j. že by boli neprimerané voči pohľadávke. Z tohto dôvodu aplikácia citovaného ustanovenia v danej veci nebola možná.

Súd prvého stupňa v danej veci správne na rozhodnutie o trovách konania aplikoval ust. § 142 ods. 1 O.s.p.

Pokiaľ však ide o priznanú výšku trov konania odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne, je jeho rozhodnutie nezrozumiteľné, a tým aj nepreskúmateľné. Z rozhodnutia súdu prvého stupňa vyplýva, že navrhovateľ je povinný zaplatiť odporkyni náhradu trov konania vo výške 75,35 Eur, pričom nie je zjavné, o aké trovy konania sa má u odporkyne jednať, z čoho uvedená suma pozostáva. Toto nie je možné vyvodit' ani z vyúčtovania trov konania predložených zástupcom odporkyne. Pokiaľ by sa malo jednať o trovy právneho zastúpenia, nie je uvedené, za aké úkony sú

trovy právneho zastúpenia priznané a toto rozhodnutie by ani nebolo správne, nakoľko odporkyňa a vedľajší účastník mali spoločného zástupcu z radov advokátov v konaní . Za nesprávny matematický výpočet je možné označiť sumu 51,20 Eur, ktorá nepredstavuje súhrn tarifnej odmeny, režijného paušálu a 20% DPH. V odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa tiež absentuje, akým spôsobom súd dospel k výške cestovného zástupcu odporkyne a vedľajšieho účastníka, o aké motorové vozidlo sa jednalo, aká bola cena pohonných hmôt, či bola uplatnená amortizácia vozidla, počet kilometrov atď., za aký čas je priznaná náhrada za stratu času a v akej výške, nie je odôvodnená účelnosť priznaných trov spočívajúcich v cestovnom a náhrade za stratu času.

Právo na prieskum súdneho rozhodnutia je základným i zásadným (procesným) právom. Toto právo nemôže byť odopreté žiadnemu účastníkovi občianskeho súdneho konania. Požiadavka prieskumu rozhodnutí súdom nižšieho stupňa súdom vyššieho stupňa vyjadruje totiž základné právo na súdnu ochranu a z neho vyplývajúce právo na spravodlivý súdny proces.

Aby mohla byť realizovaná prieskumná činnosť odvolacieho súdu, musí mať účastník konania reálnu možnosť uplatniť tie procesné práva, ktoré mu podľa zákona patria. Medzi základné procesné práva patrí zákonná možnosť napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje.

Právo podať odvolanie môže účastník vo svojej veci uplatniť len v takom prípade, pokiaľ rozhodnutie, ktoré odvolaním napáda, obsahuje určité, zrozumiteľné a jasné dôvody, prečo súd vo veci tak rozhodol. V opačnom prípade nemá účastník konania možnosť, aby riadne uplatnil svoje procesné právo podať odvolanie, a preto platí, že postupom súd mu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Odňatie možnosti konať pred súdom je odvolacím dôvodom podľa § 205 ods. 2 písm. a) O.s.p. a dôvodom, pre ktorý odvolací súd rozhodnutie prvostupňového súdu zruší podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. Pokiaľ by totiž odvolací súd podrobil odvolaciemu prieskumu rozhodnutie prvostupňového súdu , ktoré trpí uvedenými nedostatkami, namiesto, aby takéto rozhodnutie ako nepreskúmateľné zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie, porušil by tým zásadu dvojinštančnosti súdneho konania.

Vzhľadom na uvedené krajský súd rozsudok okresného súdu vo výroku o trovách konania musel zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 1 písm. f), ods. 2 O.s.p.

Po odstránení naznačených nedostatkov súd prvého stupňa opätovne rozhodne o trovách prvostupňového i odvolacieho konania.

Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.